

Синиша Сидефановић

The South Slav Journal vol. 12 (1989) – vol. 19 (1998.)

Часопис *The South Slav Journal*, који излази у Лондону од 1980. године, основао је историчар Немања Марчегић, емигрант од 1944. Од 1994. часопис је издање лондонског „The South Slav Research and Study Centre”. Нови издавач није битно утицао на састав уредништва. Главни уредник остаје Н. Марчегић, у редакцији су остали М. Миливојевић, М. Davis, М. Hепell, U. Loring и P. Taylor. Н. Грисогоно, дугогодишњи члан уредништва, преминуо је непосредно пре промене издавача, а инкорпорирани су Н. Миклавчич-Предан (Словенија), Ф. Маруница (Хрватска) и Т. Огњеновић (Србија) који су претходно, када је то било омогућено променом политичких прилика, били заступници часописа у републикама бивше СФРЈ. *The South Slav Journal* је годишњак који излази у четири свеске, које се штампају засебно или као два двоброја (пролеће – лето и јесен – зима). Проблем који је временом настао, неподударност годишта часописа и календара, решен је у vol. 16 (пролеће-лето): уместо номиналне 1993., у заглављу се налази реална 1995. година.

Садржај часописа подељен је у више сталних рубрика, устаљених од броја 53–54 (1991): Прилози (Features), Интервјуи (Interviews), Извештаји (Reports), Становишта (Viewpoints), Документи (Documents), Прикази (Book Reviews), Писма (Letters). Садржај се повремено проширује рубриком Успомене (Memoirs). Поред сталних рубрика налазе се и две белешке уредништва: прва је о приспелим књигама, друга доноси основне биографске податке о сарадницима броја.

Часопис није специјализован за неку од наука, нити има строго научни карактер. Основни критеријум уредништва је квалитет текстова који обрађују проблеме из историје или садашњости јужнословенских и њима суседних народа. Одбир прилога је пажљив, балансиран у очигледној намери да се на једном месту сакупе различита, у већој или мањој мери релевантна, мишљења историчара, правника, политиколога, новинара, сведока. У прилог томе поменимо, између осталих јужнословенских аутора, А. Н. Драганића, Д. Пувачића, Ј. Бевца, Љ. Сирца, М. Зечевића, В. Ђуретића, М. Грбу, К. Николића, К. Чавошког, а од страних N. Beloff, D. Binder-а, E. Young, S. P. Remet итд. Чини се да је часопис креиран као врста својеврсног међународног форума у којем могу да се износе мишљења не сасвим спутана потребама формалног научног изражавања. Стога, у великој мери, изостају радови праћени одговарајућим научним апаратом на који је истраживач навикао. Међутим, управо такав приступ чини овај часопис веома занимљивим, јер отвореност пружа могућност

увида у аргументована мишљења грађана нових јужнословенских држава, политичке емиграције, страних познаваоца. То је, након низа година жестоког информативног рата и, веће или мање, изолованости наше земље и њене науке, вредност сама по себи. Демократичност, толеранција и добра воља аутора су, и поред упозорења уредништва да се сарадници уздрже од емоционалних реакција на било чије речи, фактори који су спречили појаву могућих неодмерених полемика присталица различитих националних интереса или политичких концепата.

У бројевима који су излазили у време рата у Хрватској и Босни и Херцеговини, рубрика „Прилози” скоро по правилу је била испуњена савременим темама: рат и његове последице, мировни процес, политика сила према државама бивше СФРЈ, унутрашњи проблеми и међусобни односи држава-наследница. У новијим бројевима сарадници су се, у још већој мери, посветили анализама унутрашњих политичких прилика бивших република СФРЈ, као делу процеса стабилизације национално, правно и политички редефинисаног простора и, наравно, кризи на Косову и Метохији.

У рубрици „Документи” објашњава се грађа изабрана с осећајем за квалитет и изворну вредност. У складу с већ описаном концепцијом листа, ту налазимо како саопштења наследника престола Њ. В. Александра Карађорђевића или Св. Синода СПЦ тако и изјаве Ф. Туђмана или, леп пример, проповеди коју је 11. септембра 1994. у Загребу одржао папа Јован Павле II. С једнаком пажњом бирају се и преносе интервјуи, што само увећава документарну вредност публикације.

Поред свега реченог, потребно је да се посебно истакне рубрика Book Reviews, посебно у којој се приказује значајан број домаћих и иностраних публикација посвећених у првом реду процесу и последицама распада СФРЈ. Ти исцрпни прикази имају велику вредност јер пружају увид макар у део продукције, што је нарочито значајно за кориснике интернета где највећи претраживачи (нпр. www.amazon.com), из комерцијалних разлога, обиље презентованих библиографских података не прате адекватном анализом садржаја.

Укратко, *South Slav Journal* је веома занимљив, савремености окренут, часопис, користан како за ширу образовану публику, тако и за професионалце – од новинара до историчара.